

Rapportage aanvullend soortenonderzoek Wet natuurbescherming

De Poel in Angeren

Projectcode: P00202

Versie: Definitief

Colofon	
Titel:	Rapportage aanvullend soortenonderzoek vleermuizen De Poel in Angeren
Projectcode	P00202
Versie:	Definitief
Datum	09-09-2021
Auteur:	R.M. Smit
Opdrachtgever:	Buro Stedenbouw Kerkplein 5, 8121 BM OLST
Uitvoerder	
	GRAS Advies bv
	Bedrijvenpark Twente 412
	7602 KM Almelo
	Huismanstraat 6 6851 GT Huissen
Email:	ecologie@grasadvies.nl
Website:	https://grasadvies.nl/
Contactpersoon:	M.W.J. Witjes
Telefoon:	06 55476553
Email:	Michael.witjes@grasadvies.nl
Controle	D. Hoogendijk

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Inleiding.....	5
1.2	Samenvatting	6
1.3	Projectgebied	7
2	Werkwijze.....	9
2.1	Vleermuizen	9
2.2	Uitvoering locatieonderzoeken	9
3	Resultaten.....	10
4	Conclusies en advies	11
5.	Bronnen	12

Bijlagen

Bijlage 1: Luchtfoto inclusief projectgrenzen

Bijlage 2: Wet natuurbescherming

Bijlage 3: Stappenplan Ministerie van Economische Zaken

Bijlage 4: Plattegrond met waarnemingen

1 Inleiding

1.1 Inleiding

Het projectgebied bevindt zich aan de Poelsestraat te Angeren. Het terrein is momenteel in gebruik als Sportaccommodatie. Op het terrein bevinden zich enkele voetbalvelden en trainingsvelden. Tevens zijn meerdere bomen aanwezig. De eigenaar is voornemens op een deel van het terrein woningbouw te realiseren. Enkele bomen zullen hierbij gekapt worden. De exacte planning is nog niet bekend.

Bij dergelijke ruimtelijke ingrepen dient rekening gehouden te worden met beschermde gebieden, houtopstanden en plant- en diersoorten. De Wet natuurbescherming omvat de regelgeving betreffende deze soorten en gebieden. De Wet natuurbescherming is van kracht sinds januari 2017 en vervangt de drie oude wetten: 'Natuurbeschermingswet 1998', 'Boswet' en 'Flora- en Faunawet'. Doelstelling van de Wet natuurbescherming is bescherming van de biodiversiteit, decentralisatie van verantwoordelijkheden en vereenvoudiging van regelgeving.

Uit de resultaten van het verkennende onderzoek (quickscan) flora en fauna van de verschillende deelgebieden van het projectgebied (de Haan, 2019) blijkt dat in het projectgebied mogelijk vleermuizen voorkomen. Op basis hiervan is besloten nader onderzoek naar deze soortgroep uit te voeren.

Doelstelling rapport

Het doel van dit aanvullend onderzoek is om uitsluitsel te geven over de aanwezigheid en aantallen beschermde diersoorten in het projectgebied, de mogelijke functies van het projectgebied voor deze soorten, de mogelijke effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventuele noodzakelijke vervolgstappen. Dit rapport presenteert de uitkomsten van het aanvullend onderzoek.

GRAS advies

GRAS Advies voert verkennende veldonderzoeken uit volgens de geldende soortprotocollen. De M.W.J. Wijes (BSc), mevrouw D. Hoogendijk (BSc) en de heer R.M. Smit (MSc) zijn middels opleiding en ervaring bevoegd voor de verrichte werkzaamheden. Daarnaast is het project uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van GRAS Advies. Het kwaliteit managementsysteem van GRAS Advies is ISO NEN-EN-ISO 9001:2015 gecertificeerd.

Afbeelding 1.1: Angeren, provincie Gelderland

1.2 Samenvatting

Verblijfplaatsen

De aanwezigheid van verblijfplaatsen was op voorhand uitgesloten. Ook tijdens dit onderzoek zijn geen verblijfplaatsen voor vleermuizen aangetroffen.

Vliegroute

Tijdens de veldbezoeken zijn enkele overvliegende gewone dwerg vleermuizen en een laatvlieger waargenomen in het projectgebied. Gelet op de lage aantallen vleermuizen en ontbreken van een duidelijke richting, is de aanwezigheid van een vliegroute voor vleermuizen uitgesloten.

Foerageergebied

Tijdens de locatiebezoeken zijn foeragerende gewone dwerg vleermuizen en een laatvlieger waargenomen. Vanwege de lage aantallen foeragerende vleermuizen en de ruime aanwezigheid van alternatief, hoogwaardig foerageergebied in de vorm van boschages, tuinen en velden in de directe omgeving van het projectgebied, is van een functie als essentieel foerageergebied voor vleermuizen geen sprake.

Effectenbeoordeling

Gelet op de afwezigheid van verblijfplaatsen, vliegroute en essentieel foerageergebied binnen het projectgebied en binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden is er geen sprake van een negatief effect op vleermuizen als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden.

Wet natuurbescherming

Een ontheffing op de Wet natuurbescherming is voor de uitvoering van de werkzaamheden niet nodig.

Zorgplicht

De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: "De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a) voorkomen, b) beperken en c) ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur."

Advies

Geadviseerd wordt deze rapportage bij te voegen bij de omgevingsvergunning.

1.3 Projectgebied

Het projectgebied bevindt zich aan de Viswei in Angeren (Afb. 1.2.). Aan de westzijde grenst het aan het Nije Hof. Aan de noordzijde ligt de Irene- en Margrietstraat, hiervan gescheiden door een groenstrook. Aan de oostzijde bevindt zich de Poelsestraat. Het projectgebied bestaat uit bomen, sportvelden en verharding/bestrating (Afb. 1.3.). De eigenaar is voornemens op een deel van het terrein 39 woningen te realiseren. Hierbij zullen meerdere bomen gekapt worden. De exacte planning is nog niet bekend.

Afbeelding 1.2: Ligging van het projectgebied (rood kader).

Afbeelding 1.3: Luchtfoto van het projectgebied (binnen het rode kader).

2 Werkwijze

2.1 Vleermuizen

Vleermuisonderzoek is gebonden aan vaste periodes en vereist meerdere locatieonderzoeken om het aantal en de soort(en) vleermuizen in het projectgebied vast te stellen en om inzicht te krijgen in welke functie(s) het gebied heeft (foerageergebied, vliegroute, verblijfplaats. Van een eventuele verblijfplaats kan worden vastgesteld welke functie(s) het heeft: zomer-, kraam-, paar- en/of winterverblijf. De beschikbare Kennisdocumenten Vleermuizen, waaronder bijvoorbeeld het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017) bevelen aan om gebruik te maken van het landelijke Vleermuisprotocol. Het vleermuisprotocol is in 2009 ontwikkeld door het Netwerk Groene Bureaus in overleg met de toenmalige Dienst Landelijk Gebied en Gegevensautoriteit Natuur en vastgesteld door de toenmalige Gegevensautoriteit Natuur. Het protocol wordt jaarlijks in het Vleermuisvakberaad geëvalueerd door deskundigen van het Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdiervereniging en de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO). Het vleermuisprotocol (2021) voorziet in de volgende locatiebezoeken:

- een voorjaarsonderzoek om een mogelijke functie als zomer- en/of kraamverblijf te onderzoeken. Dit onderzoek bestaat uit 3 bezoeken die moeten plaatsvinden tussen 15 mei en 15 juli, waarvan minimaal 1 's ochtends.
- Een najaarsonderzoek om een mogelijke functie als paar- en/of winterverblijf te onderzoeken. Dit onderzoek bestaat uit 2 bezoeken die moeten plaatsvinden tussen 15 augustus en 1 oktober.
- Een onderzoek naar de aanwezigheid van (massa)winterverblijfplaatsen. Dit onderzoek bestaat uit 2 bezoeken die moeten plaatsvinden tussen 1 augustus en 10 september met tenminste 10 dagen tussen.

Voor dit project is onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van een vliegroute voor vleermuizen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen voor vleermuizen is op voorhand al uitgesloten.

- Voor vliegroutes dienen 2 bezoeken uitgevoerd te worden. Dit dient gedaan te worden in de periode van 15 april-15 oktober. Tussen de 2 locatiebezoeken dient minstens 8 weken te zitten.

De locatieonderzoeken naar vleermuizen zijn in opdracht van GRAS Advies uitgevoerd door mevrouw D. Hoogendijk. Mevrouw D. Hoogendijk is middels opleiding en ervaring met vleermuisonderzoek bevoegd voor de verrichte werkzaamheden.

De vleermuisinventarisaties zijn uitgevoerd met een Pettersson D240x en/of Anabat Scout batdetector. Dit apparaat zet de ultrasone geluiden van vleermuizen om in voor mensen hoorbare tonen. Tevens kunnen de geluiden vertraagd (time-expansion) worden opgenomen voor analyse achteraf, omdat sommige soorten moeilijk te determineren zijn in het veld. Het gebruik van een Pettersson D240x en/of Anabat Scout batdetector is conform de voorwaarden voor materiaalgebruik vanuit het Vleermuisprotocol.

2.2 Uitvoering locatieonderzoeken

In totaal zijn 2 locatieonderzoeken op 2 verschillende avonden uitgevoerd. De weersomstandigheden en andere informatie van elk locatieonderzoek is weergegeven in tabel 2.1

Tabel 2.1. Overzicht locatieonderzoeken.

Datum	Controleur	Soort	Tijdstip	Weersomstandigheden
28-06-2021	D. Hoogendijk	Vleermuis	22:00-00:00	23° C, helder, droog, wind NO, 1 Bft
25-08-2021	D. Hoogendijk	Vleermuis	20:45-22:45	15° C, bewolkt, lichte motregen, wind WNW, 3 Bft

3 Resultaten

Verblijfplaatsen.

De aanwezigheid van verblijfplaatsen was op voorhand uitgesloten. Ook tijdens dit onderzoek zijn geen verblijfplaatsen voor vleermuizen aangetroffen.

Vliegroute

Tijdens de veldbezoeken zijn enkele overvliegende gewone dwerg vleermuizen en een laatvlieger waargenomen in het projectgebied. Gelet op de lage aantallen vleermuizen en ontbreken van een duidelijke richting, is de aanwezigheid van een vliegroute voor vleermuizen uitgesloten.

Foerageergebied

Tijdens de locatiebezoeken zijn foeragerende gewone dwerg vleermuizen en een laatvlieger waargenomen. Vanwege de lage aantallen foeragerende vleermuizen en de ruime aanwezigheid van alternatief, hoogwaardig foerageergebied in de vorm van bosschages, tuinen en velden in de directe omgeving van het projectgebied, is van een functie als essentieel foerageergebied voor vleermuizen geen sprake.

Effectenbeoordeling

Gelet op de afwezigheid van verblijfplaatsen, vliegroute en essentieel foerageergebied binnen het projectgebied en binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden is er geen sprake van een negatief effect op vleermuizen als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden. Een ontheffing op de Wet natuurbescherming is voor de uitvoering van de werkzaamheden niet vereist.

4 Conclusies en advies

Verblijfplaatsen

De aanwezigheid van verblijfplaatsen was op voorhand uitgesloten. Ook tijdens dit onderzoek zijn geen verblijfplaatsen voor vleermuizen aangetroffen.

Vliegroute

Tijdens de veldbezoeken zijn enkele overvliegende gewone dwerg vleermuizen en een laatvlieger waargenomen in het projectgebied. Gelet op de lage aantallen vleermuizen en ontbreken van een duidelijke richting, is de aanwezigheid van een vliegroute voor vleermuizen uitgesloten.

Foerageergebied

Tijdens de locatiebezoeken zijn foeragerende gewone dwerg vleermuizen en een laatvlieger waargenomen. Vanwege de lage aantallen foeragerende vleermuizen en de ruime aanwezigheid van alternatief, hoogwaardig foerageergebied in de vorm van bosschages, tuinen en velden in de directe omgeving van het projectgebied, is van een functie als essentieel foerageergebied voor vleermuizen geen sprake.

Effectenbeoordeling

Gelet op de afwezigheid van verblijfplaatsen, vliegroute en essentieel foerageergebied binnen het projectgebied en binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden is er geen sprake van een negatief effect op vleermuizen als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden.

Wet natuurbescherming

Een ontheffing op de Wet natuurbescherming is voor de uitvoering van de werkzaamheden niet nodig.

Zorgplicht

De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: "De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a) voorkomen, b) beperken en c) ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur."

Advies

Geadviseerd wordt deze rapportage bij te voegen bij de omgevingsvergunning.

5. Bronnen

Literatuur

- De Haan, Rapportage quickscan flora & fauna, GRAS Advies, 2019.
- Kennisdocument Gewone Dwergvleermuis, BIJ12, 2017
- Soortenstandaard Gewone Dwergvleermuis RVO, 2014
- Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis, BIJ 12, 2017
- Soortenstandaard Gewone grootoorvleermuis, RVO, 2014
- Kennisdocument Rosse vleermuis, BIJ 12, 2017
- Soortenstandaard Rosse vleermuis, RVO, 2014
- Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, BIJ 12, 2017
- Soortenstandaard Ruige dwergvleermuis, RVO, 2014
- Kennisdocument watervleermuis, BIJ 12, 2017
- Soortenstandaard watervleermuis, RVO, 2014
- Vleermuisprotocol 2021, Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureau 2021

Internet

<http://kadvviewer.map5.nl>

Kadvviewer is een online kaartendienst waarmee geografische locaties opgezocht kunnen worden.
Geraadpleegd op 29-08-2021

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/>

Provinciale verordening m.b.t. de Wet natuurbescherming en vrijgestelde soorten.
Geraadpleegd op 29-08-2021

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

In de NDFF zijn waarnemingen beschikbaar met exacte locatiegegevens.
Geraadpleegd op 29-08-2021

<https://www.waarneming.nl>

Database van voorkomen van flora- en fauna in Nederland.
Geraadpleegd op 29-08-2021

<https://www.telmee.nl>

Database van voorkomen van flora- en fauna in Nederland.
Geraadpleegd op 29-08-2021

6. Woordenlijst

Geldigheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: *“Onderzoeksgegevens hebben een beperkte geldigheidstermijn. Voor vogels en soorten genoemd op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn hanteren we daarom een geldigheidsstermijn van maximaal 3 jaar. Voor soorten genoemd op de bijlage bij de wet natuurbescherming is deze periode 5 jaar.”*

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in de aanleiding van het onderzoek. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

Zorgplicht

“De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, als mede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”.

In de praktijk betekend dit:

1. Voorkomen	dat er schade wordt toegebracht aan flora en fauna
2. Beperken	dat er schade wordt toegebracht aan flora en fauna
3. Ongedaan maken	van toegebrachte schade

Een voorbeeld van invulling geven aan de zorgplicht:

- Bij het kappen van bomen controleren op mogelijke broedgevallen buiten het broedseizoen om.

Passende gedragscode

Een gedragscode is een ontheffing voor de beschreven maatregelen in bepaalde werken. De gedragscode geeft invulling aan de zorgplicht en het zorgvuldig handelen. Er zijn diverse gedragscodes, afhankelijk van het type werk: besteding beheer en onderhoud of ruimtelijke ingrepen. Gedragscode worden goedgekeurd door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, en hebben een geldigheidsduur van 5 jaar. Vervolgens dienen deze opnieuw gekeurd te worden.

Bijlage 1: Luchtfoto inclusief projectgrenzen

Bijlage 2: Wet natuurbescherming

De oude natuurwetgeving met 'de Natuurbeschermingswet 1998' en 'de Flora- en Faunawet' is per januari 2017 veranderd in de Wet natuurbescherming. Hieronder wordt de inhoud van de Wet natuurbescherming toegelicht.

Natura 2000

De bescherming van de ca. 164 Natura 2000-gebieden in Nederland blijft behouden in de Wet natuurbescherming. In Natura 2000-gebieden zijn de Europese richtlijnen van kracht. De Europese Unie (EU) heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote waarde is. Om deze natuur te behouden, heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Nederland telt ruim 160 Natura 2000-gebieden, welke onderdeel uitmaken van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie.

Aanwijzingsprocedure

Natura 2000-gebieden worden formeel aangewezen. Per gebied is er een aanwijzingsdocument gemaakt door het ministerie met daarin:

- Instandhoudingsdoelen; welke doelsoorten en habitats gaat het, en wat is de doelstelling ten aanzien van die soorten en/of habitats;
- Begrenzing; welk areaal is beschermd.

•

Beheerplannen

Voor ieder gebied moet binnen drie jaar een beheerplan worden vastgesteld. In het beheerplan staat welke natuurwaarden er zijn of deze moeten worden beschermd en/of ontwikkeld. Er staat ook in hoe het gerealiseerd moet worden. Verder wordt er in aangegeven welke externe factoren de instandhoudingsdoelen mogelijk negatief kunnen beïnvloeden. Deze beheerplannen worden vastgesteld door het Rijk of door de Provincie.

Vergunning

Voor de uitvoering van werkzaamheden welke mogelijk schade toebrengen aan een door Natuurbeschermingswet beschermd gebied, geldt dat deze acties in principe verboden zijn. Indien een groter maatschappelijk belang aanwezig is, dient er een vergunningsprocedure te worden doorlopen. Hierbij geldt de volgende regel: *'activiteiten mogen in principe alleen worden uitgevoerd wanneer er geen significante schade aan beschermde natuurwaarde ontstaat'*.

Beschermde Natuurmonumenten

Voorheen waren naast Natura 2000-gebieden ook Beschermde Natuurmonumenten beschermd conform de gebiedsbescherming. De bescherming van Beschermde Natuurmonumenten is vervallen. Provincies kunnen wel besluiten om deze gebieden alsnog te beschermen via het provinciale beleid. De provincie voegt de gebieden toe aan het Natuurnetwerk Nederland of wijst ze aan als bijzonder provinciaal natuurgebied of -landschap.

Natuurnetwerk Nederland

Aanvullend op de natuurwetgeving is er natuurbeleid. Natuurbeleid is een zachter kader dan de natuurwetgeving, maar is eveneens van belang voor ruimtelijke plannen. Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden (voorheen Ecologische Hoofdstructuur). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Via de Nota Ruimte is het toetsingskader voor het Natuurnetwerk Nederland geregeld.

In Natuurnetwerk Nederland liggen de volgende natuurgebieden:

- Bestaande natuurgebieden (waaronder de 20 Nationale Parken)
- Gebieden waar nieuwe natuur wordt aangelegd
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer
- Ca. 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, het Nederlandse deel van de Noordzee en de Waddenzee
- Alle Natura 2000-gebieden

Houtopstanden

De Wet natuurbescherming spreekt over een houtopstand indien sprake is van een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- a. een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of
- b. bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen

De Wet natuurbescherming heeft geen betrekking op:

- a. houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b. houtopstanden op erven of in tuinen;
- c. fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e. kweekgoed;
- f. uit populieren of wilgen bestaande:
 - 1°. wegbeplantingen;
 - 2°. beplantingen langs waterwegen, en
 - 3°. eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- g. het dunnen van een houtopstand;
- h. uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 - 1°. ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - 2°. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
 - 3°. zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten (Artikel 4.2).

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming benoemt niet welke concrete activiteiten wel of niet zijn toegestaan. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Er is een stappenplan opgesteld door Ministerie van Economische Zaken (Bijlage 4). Met dit stappenplan kan worden bepaald of een ontheffing nodig is of dat er gebruik kan worden gemaakt van een vrijstelling.

Bevoegdheid

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen ligt bij de provincies. Enkel bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk het bevoegd gezag.

Beschermingsregime

De Wet Natuurbescherming kent de onderstaande beschermingsregimes. Elk van deze beschermingsregime kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor een vrijstelling of ontheffing van de verboden.

- Soorten van de Vogelrichtlijn
- Soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn
- Andere soorten (bescherming vanuit nationaal oogpunt)

Om te mogen afwijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan de volgende criteria zijn voldaan.

- Er mag worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is
- Tegenover de afwijking van het verbod moet een in de wet genoemd belang staan (bijv. volksgezondheid of openbare veiligheid)
- De ingreep mag geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van een soort

De verbodsbepalingen voor Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten zijn gericht op bescherming van de individuen van de soorten. De verbodsbepalingen mogen enkel overtreden worden met een ontheffing (het 'nee, tenzij-principe'). Bij het besluit of een afwijking van het verbod kan worden toegestaan, wordt niet gekeken naar de gevolgen van deze afwijking voor het individuele plant of dier, maar naar de gevolgen voor de instandhouding van de betrokken soort.

Zorgplicht

Iedereen dient voldoende rekening te houden met in het wild levende dieren en planten en de directe leefomgeving. "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd".

Vrijstelling regelgeving

In veel gevallen is er geen ontheffing nodig, maar kan er gebruik worden gemaakt van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod. Er zijn diverse vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Bekende voorbeelden van vrijstellingen zijn onder meer het toepassen van de gedragscode of wanneer de werkzaamheden plaatsvinden in het kader van een Programmatische Aanpak of een Provinciale verordening.

Verbodsbepalingen

De verbodsbepalingen betreffende **beschermde soorten Vogelrichtlijn, artikel 3.1**

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

De verbodsbepalingen betreffende **beschermde soorten Habitatrichtlijn, artikel 3.2**

- Lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

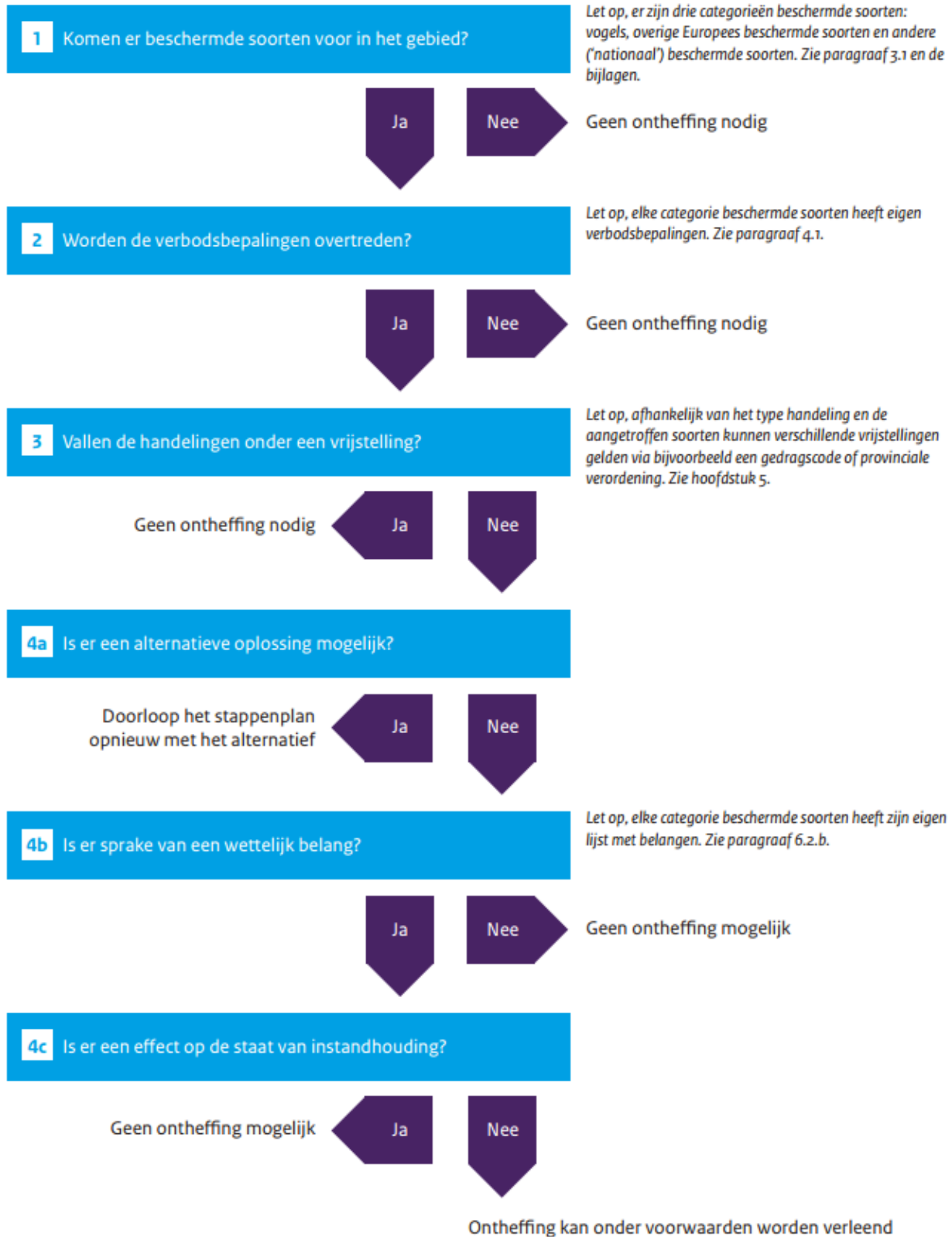
De verbodsbepalingen **betreffende andere soorten, artikel 3.3**

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Gedragscodes

In de Wet natuurbescherming is de mogelijkheid opgenomen om een vrijstelling te verkrijgen indien wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode (art 3.31). In de mogelijkheid die de wet biedt, wordt ook aangegeven dat er met betrekking tot de Europees beschermde soorten een gedragscode kan worden goedgekeurd voor ruimtelijke ontwikkelingen (naast beheer en onderhoud, waarvoor in de Flora- en Faunawet reeds een vrijstelling gold als werd gewerkt conform een goedgekeurde gedragscode). Hoewel de mogelijkheid wel wordt geboden, zijn er bij het opstellen van het stappenplan nog géén gedragscodes goedgekeurd voor de nieuwe beschermde soorten of voor de Europees beschermde soorten voor ruimtelijke ontwikkelingen. Hier dient rekening mee te worden gehouden bij de bepaling of een gedragscode van toepassing is voor de type ingreep en de voorkomende beschermde soorten.

Bijlage 3: Stappenplan Ministerie van Economische Zaken

Bijlage 4: Plattegrond met waarnemingen

Projectgebied (rode kader), met foerageergebied gewone dwergvleermuis (geel) en laatvlieger (groen).